

PRONAĐENA POVELJA HŠD IZ 1884. GODINE

Branko Meštrić, dipl. ing. šum.

Kad sam u članku GOSPODIN JULIJE KUZMA I NJEGOVA ČLANSKA ISKAZNICA u broju 3-4/2016. ovoga časopisa poželio doći do spomenice Hrvatsko-slavonskog šumarskog društva iz 1884., nisam ni slutio da ću do nje doći tako brzo i to ponovno u Osijeku. Zahvaljujući našim osječkim članovima i njihovim dobrim vezama u Muzeju Slavonije zadovoljstvo mi je predstaviti taj dokument te tako kompletirati trolist: članska iskaznica – spomenica – Šumarski list, naslovnica.

Da se podsjetimo materije citatom iz Šumarskog lista br. 4 iz 1884.:

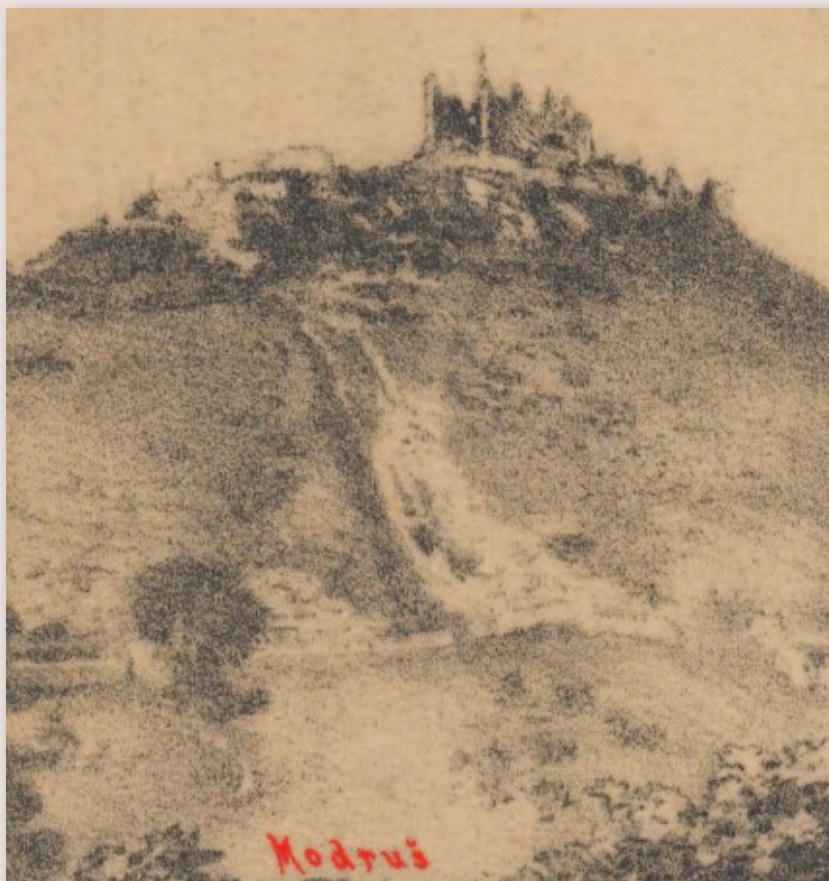
.. upravljajući odbor dao u zavodu C. Albrehta u Zagrebu zgotoviti nove povelje za društvene članove. Povelje te jur su gotove — ter pravo remek dielo rečenog zavoda i risara g. Steinbauera. Iste su načinjene po nacrtu društvenog tajnika g Dra. Köröskenyi-a, a izkičeno lih domaćimi prizori. Čitava povelja predočuje liep niz šumskih priediela. — S desne strane nam se predočuje t. z.

Jelačićev brieg, zagrebačkog Sljemena ... 820 m. nad morem, s lieve strane pako prikazuje nam se razvalina starodrevnog grada „Modruša“ u 16. vieku stolno mjesto krbavskih knezova Frankopana, a kasnije stolica krbavskih i modruških biskupa i kaptola, izpod Kapele, ter divni slapovi „Plitvički“. Svi se ti predjeli oživljuju ukusno razredjenom divljači i zvieradi — čineć tako vrlo liepu harmoničnu ciel.

Povelja je dakle ovdje i nesumnjivo se radi upravo o onoj opisanoj u Šumarskom listu. Već i same godine odgovaraju – govori se da je zgotovljena 1884., a u primjerku iz Muzeja Slavonije radi se o dokumentu izdanom grofici Mariani Normann-Ehrenfels već 1. siječnja 1886. godine.

Mali je problem što autor vrlo jasno kaže da je desno Sljeme, a lijevo grad Modruš i Plitvička jezera. Možda je Köröskeny tako i zamislio povelju, no realizirano je upravo obratno. U današnje doba u kompjutorskoj pripremi znaju vam zrcaliti

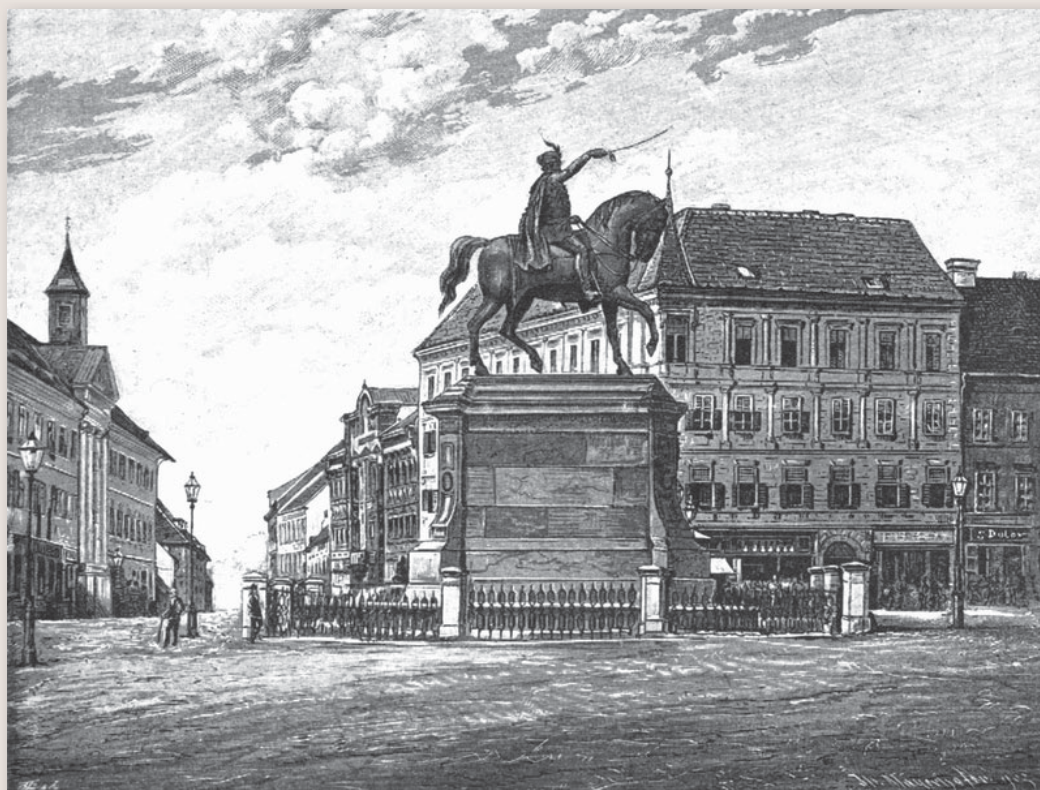
fotografiju, jer se tako uređivaču sviđa („bolje se uklapa“), no bojim se da je s kamenim pločama to bilo malo teže napraviti. Možda je autor teksta opisivao što je vidio gledajući kamenu matricu.

U opisu se kazuje da su prikazani starodrevni grad Modruš ter divni slapovi Plitvički. Zaista, imamo grad na brdu i izvjesne slapove, a da ne bude zabune autor je to i diskretno napisao na slici.

Treći natpis je malo teže pronaći. Ali eto ga na kamenu iznad srndaćevih rogova. I tu dolazimo do jednog „štikleca“. Iako je Köröskény vjerojatno zatražio motiv Jelačićeva brijega, lokacije na Medvednici na 820 m gdje je Jelačić jednom lovio, gotovo sam siguran da je umjetnik na kamen napisao: Jlač. trg, tj. Jelačićev trg. Naravno, teško je biti sasvim siguran u ovakvim reprodukcijama, ali izgleda da imamo dokument s vrlo očitom autorskom pogreškom. Nije ni čudo. Godina 1848. i nije bila tako daleko, trg je bio relativno nova stvar za Zagreb, a i spomenik Jelačiću postavljen je nedavno – tek 1866. godine. Da li je to dovoljno da crtač umjesto Jelačićev brijeg napiše automatizmom Jelačićev trg. Tako to izgleda, no kažem, nisam potpuno siguran da li se radi baš o tome. Uostalom, evo isječka s povelje, pa prosudite sami.

No za kraj pustimo pogreške i zanimljivosti. Najvažnije je u svemu da smo se domogli povelje HSŠD iz 1884. godine i tako kompletirali naš trolist grafičkih rješenja iz ranih osamdesetih godina prethodnog stoljeća, odnosno prvog desetljeća obnovljenog Hrvatsko-slavonskog šumarskog društva (Tomić, Vrbanić). Igrom slučaja u javnoj domeni pronađena je fotografija Trga bana Josipa Jelačića upravo iz te 1884. Godine, pa i nju prenosimo. Tako je izgledao Zagreb kada su šumari već uveliko radili u ovom istom HSŠD-u, a ovaj isti Šumarski list, čije 140. godišnje izdajemo ove godine, tiskao je svoj VIII tečaj.

Theodor Mayerhofer –
Vienac, vol. 16, nr. 33
(16. kolovoza 1884.), p.
529

